

FARKAS JÓZSEF: AGRÁRSZOCIALISTA MOZGALMAK 1890—1907

Az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága 1968-ban tudományos igényű sorozatot indított *Csongrád megye munkásmozgalmának története* címmel. E rendkívül hasznosnak ígérkező sorozat első kötete Farkas József Agrárszocialista mozgalmak 1890—1907 c. tanulmánya.

A 8 fejezetből álló kis kötet a mai Csongrád megye területére vonatkozóan vizsgálja az agrárszocialista mozgalmak indítékait, kezdeteit, majd a parasztság forradalmi fellépéseit a feudális maradványok ellen. A Szociáldemokrata Párt szervezkedéseinek alapvetően helyes megítélése, az agrárproletárok jogos követeléseikért folyó harc árnyaltsága és az uralkodó osz-

tály részéről történő egysíkú ellenállás bemutatása adják a kiadvány fő erőnyeit. Külön fel kell hívnunk a figyelmet a rendkívül gazdag forrásanyagra, a kötet tartalmát kifejezőbbé és szemléletesebbé tevő jegyzet-használatra. Végül — a Vásárhelyi Tanulmányok 1964-es kötetére hivatkozva — apróbb hiányosságként csak azt említjük meg: kár, hogy nem mutatta be az egyes helységek megmozdulásai között levő kapcsolatot, illetve kapcsoltkeresést, pl. Hódmezővásárhely és Makó esetében. (*Az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága kiadása, Szeged, 1968.*)

BŐR LÁSZLO

SZÖGED HÍRŐS VÁROS...

SZERK. OLVAI FERENCNÉ

A Szegedi Szabadtéri Játékok felújításának tizedik évfordulójára jelent meg ez a kis könyv: a Játékok története, a szegedi Tömörkény-gimnázium ifjúsági történelmi szakköre gyűjtésének eredményeként. A kiadvány összeállítói nem vállalkoztak erejükét meghaladó feladatra. A Játékok történetét tekintik át röviden, időrendi sorrendben. A mindvégig tárgyilagos összeállítás nem a szabadtéri művészi megoldásaival, problémáival foglalkozik, hanem az eseményeket regisztrálja hiteles levéltári és sajtóbeli adatokra támaszkodva. A Szegedi Szabadtéri Játékok történetének gazdag irodalma van. A könyv tehát nem egyedülálló vállalkozás. Egy szempontból azonban értékesen kiegészíti az eddigi kiadványokat. Az események pusztá közlésén kívül azt a kultúrpolitikát igyekeznek megismertetni, amely a Játékok során kifejezésre jutott. Meggyőzően mutatja be pl. a szegedi munkásság áldozatkészségét, kultúraéhségét, művészetszeretetét.

A könyv Hont Ferencnek 1927. május 27-én, a Délmagyarország-ban megjelent cikkéből indul ki, amelyben a Szegedi Szabadtéri Játékok megrendezésének gondolata először vetődik fel. A következő állomás 1931. június 13: az első Szabadtéri Játékok megrende-

zése, Voinovich Géza *Magyar Passió* c. misztériumjátékának bemutatása, Hevesi Sándor rendezésében. Ez a dátum nemcsak azért lényeges, mert a Játékok kezdetét jelzi, hanem azért is, mert utána hosszú harc kezdődött a Szabadtéri birtoklásáért a klérus, a kormány és a magáért a művészetért síkraszállók kis csoportja között. A harc első szakasza az 1933. augusztus 26-i Tragédia-előadással zárul le, hogy utána elfoglalja az őt megillető helyet a Szegedi Szabadtéri Játékok történetében. Az első nemzetközi siker, Pietro Mascagni *Parasztbecsület* operájának bemutatója (1935. augusztus 10.) nem vész el a korabeli lapok hangos ovációjában, és a könyv szerkesztői (*Olvai Ferencné, Kiss László és Diós József*) körültekintően dokumentálják, hogy Mascagni meghívása az akkori kormány fasiszta politikáját is szolgálta. Az 1959-ig tartó húszéves hallgatás után új utakon indult meg a Játékok szervezése. A kiadvány erre a periódusra is sokoldalúan tekint, s értékét csak növeli *Kopasz Márta* ihletett metszetsorozata, valamint a *Liebmán Béla, Siflis József* és *Somogyi Károlyné* készíttette sok művészi fotó. (*A Szegedi Tömörkény-gimnázium kiadása 1969.*)

BOROS GYULA